

Studenci v luči ljudskega štetja

PREBIVALSTVO JE NARASTLO ZA 17.2%, ŠTEVILO HIŠ PA ZA 22.9%. — ZNATEN PADEC NEMŠKEGA ŽIVLJA.

Tudi širša javnost bo brez dvoma zanimala slika, ki jo je podalo ljudsko štetje v Studencih. Saj so naši Studenci največji delavski center na področju nekdanje mariborske oblasti in so že radi tega zanimivi z marsikaterega vidika. Sicer je neki list že poročal, da imajo Studenci 9000 prebivalcev. No, tako hudo še ni in takega števila najbrže tudi dočakali ne bodo kot samostojna občina. Vendar pa so bili Studenci doslej vedno največja občina v neposredni okolici Maribora in kot taka so tudi ostali, dasi jim dela Pobrežje že močno konkurencio in jih bo pri prihodnjem štetju najbrže že prehitelo, če se že prej namreč ne izvede priključitev okoliških občin k mestu.

Pri sedanjem ljudskem štetju se je izkazalo, da imajo Studenci 4335 prebivalcev. Prirastek znaša 735 ljudi, kar znači 17.2%. To sicer ni ravno veliko in ne dosega prirastka od l. 1900 do l. 1910, ki je znašal dobrih 33%, vendar je razvoj docela zadovoljiv. Ljudskega štetja l. 1920. namreč ne moremo vzeti za primerjavo, ker takratne razmere zaradi dolgoletne vojne in preobrata niso bile normalne in stabilne. Takrat je bilo namreč število prebivalstva naraslo samo za 25 oseb. Glede razmera med obema spoloma je sedaj za 153 žensk več nego moških. Torej tudi v tem pogledu je sorazmerje dokaj povoljno ter bi ne ostalo ravno mnogo »starih devic«, če bi se Studenci poženili med seboj. Družin je sedaj 1199.

V minulem desetletju se je zgradila v Studencih 101 nova hiša, kar znači prirastka 22.9%. Skupno štejejo sedaj Studenci 441 hiš. Razen tega se pa uporablja še 23 drugih zgradb kot stanovanj, kar znači, da še sedaj ni docela odpravljena stanovanjska beda ter se morajo ljudje potikati še deloma po pralnicah, kletih, zapuščenih hlevih itd. Večina novih stanovanjskih hišic pa se je zgradila še-le v teku zadnjih treh ali štirih let. Zakaj v prvih letih po preobratu niso bile ugodne razmere, da bi si mali človek gradil lasten dom. Pač pa je gradbena podjetnost v zadnjih letih narasla ter je nastalo več novih ulic s prav čednimi hišicami. Vse to kaže, da se razmere kljub težkim življenjskim prilikam vendarle ustaljuje in zboljšuje.

Niška „Slobodna Tribuna“ o koncertu Glasbene Matice v Nišu

O koncertu pevskega zbora naše Glasbene Matice dne 16. t. m. v Nišu, piše »Niška Slobodna Tribuna«:

U večje, u 9 časova odpočeo je koncert Glasbene Matice u zgradi Sokolane. Prostrana sokolska sala bila je puna publike. Koncertni deo bio je ispunjen vrlo interesantnim tačkama umetničkih i narodnih pesama. Kao prva tačka bila je poznata pesma »Barbari mi smo«, otpavana sa puno izražaja i muškosti. Još u početku videlo je se: da je hor tehnički do krajnih granica obradjen, sa puno discipline, volje, razumevana i ono, što je najpotrebnije, sa odličnim materijalom. Osetilo je se, da hor raspoložuje izvršnim glasovima i da ga čvrste ruke horovodje g. prof. Vasilija Mirka odlično i sigurno vode.

Posle prvog dela programa, tenor solista Glazbene Matice, g. Avgust Živko, izveo je nekoliko solopesama uz pratnju klavira, zvršujući svoj program sa popularnom pesmom »Pod pendžeri«. Zvučan, fini i izvrstan tenor g. Živka ostavio je najbolji utisak.

Muški hor dao je dve odlične tačke: »Ljubi konja jaše« i »Pesme od kola«. Najzad program je završen ponova sa mešovitim horom. »Nioga ni«, primorska narodna pesma od Oskara Deva, nekadašnjeg horovodje Glazbene Matice, ostavlja jedan savršen utisak; a VIII. rukoyet od Mokranjca očigledno dokazuje, da jedan dobar hor može obraditi i onu intimnu osećajnu stranu pesme, pa makar ona bila i iz drugih kra-

jevo. Tudi letos se nekateri pripravljajo, da si postavijo lastno streho.

Prav zanimiva je slika, katera nam kaže, kako so ljudje razdeljeni glede na pristojnost. Pristinih Studenčanov je namreč samo 1531; vsi drugi so pristojni v druge, največ podeželske občine razen 495 ljudi, kateri imajo svojo domovinsko pravico v Mariboru. Prvi hip nas preseneti to čudno razmerje. Vendar je naravna posledica razmer, v katerih se nahaja ta občina. Veliko delavstva se je pri nas posebno po prevratu rekrutiralo iz podeželja. In tako je pri večini ostala še prejšnja pristojnost. Mno go pa je tudi kriva brezbriznost delavstva samega v tem oziru. Saj vladajo še vedno krivi nazori, da se pristojnost sama po sebi izpremeni po desetletnem bivanju v kakem kraju. In vendar je neobhodno potrebno, da se posebej zaprosi za sprejem v občinsko zvezo. Zakaj nobena občina ne bo priseljencem vsiljevala svojega domovinstva; najmanj pa bo to storila izrazito delavska občina iz lahko razumljivih vzrokov.

Razmeroma veliko je tudi število studenških Mariborčanov. Tem je bila povečini prisojena občina Maribor vsled nastavitve v delavnici in kurilnici drž. železnic, ki sicer stojita na teritoriji občine Studenci, a se formalno prištevata k mestu.

Vseh inozemcev se je naštelo 187. To število tvori po večini emigranti iz zasedenega ozemlja in pa Avstrijci; nekaj je tudi Čehoslovakov.

Kaj pa narodnost in materni jezik? Naravna posledica razmer je, da se stanje tudi v tem oziru boljša in ustalja. Kakor je v tem pogledu menda povsod poteklo — razen majhnih izjem seveda — ljudsko štetje lepo mirno, tako tudi v Studencih. Nemci, ki so tvorili l. 1920 še 12.58% vsega prebivalstva, so zdrknili sedaj na pičla 2%. To je po materinem jeziku. Po narodnosti jih je celo samo 1.57%. To razmerje dovolj jasno priča, da prisižno in umetno nekaj ustvarjeno nemštvo vedno bolj izginja in prehaja k svojemu naravnemu koncu. Tudi med delavstvo prihaja nacionalna zavest in pridobiva tal državna misel. Potrebno je le in okrepiti in utrditi.

Torej je tudi v tem oziru ljudsko štetje v Studencih prav zadovoljivo.

jeva, do najmanjih i najdubljih finesa, gde u pesmi glavnu ulogu igraju osećaj i izražaj duše, običaji, podneblje, priroda i mnoge okolnosti, koje se ne mogu mehanički naučiti, do kojih se jedino može doći savršanim osećajem. Braća Slovenci, ulazeći pesmom u našu dušu, potvrđuju i pesmom bratstvo naših osećaja, koji su zajednička odlika našega naroda.

U glavnim potezama hor Glazbene Matice uspeo je, da da jednu savršeno umetničku pesmu sa osnovnim odlikama jednog horskog umetničkog pevanja: odličnom tehnikom i do krajnosti savšenom interpretacijom i dikcijom. Ono, što je glavna mana naših horova, to smo kao specijalitet i lepu osobinu kod hora Glazbene Matice uočili i osetili. Da je Glazbena Matica sa ovakvim moralnim rezultatima napravila svoju turneju, za sluga je nesumnjivo u prvome redu njenom odličnom horovodji g. prof. Mirku, a zatim poslušnim i disciplinovanim članovima oba hora.

Koncertu Glazbene Matice prisustvovali su g. ban i g. podban Moravske banovine, predsednik Opštine i drugi odlični predstavnici našog grada.

Opozarjamo, da bo mariborsko občinstvo imelo priliko slišati pevski zbor Glasbene Matice dne 2. maja v Union-ski dvorani, ko se bo z malimi spremembami ponovil program turneje.

Profesor Marc Vey ne bo predaval.

V soboto 25. t. m. je nameraval predavati v Cercle français v »Vesni«. Danes pa je Cercle dobil obvestilo, da g. profesor ne more tokrat predavati.

Mariborski in dneoni drobiž

Vuzenica in njeno prebivalstvo.

Tudi v naši občini je ljudsko popisovanje končano. Trajalo je od 1. do 7. aprila. Cela občina ima 1775 prebivalcev, in to 875 moških in 900 žensk. Po katastralnih občinah se porazdelijo takole: trg 560 (268 moš., 292 žen.), Št. Vid 518 (254 moš., 264 žen.), Št. Janž 503 (249 moš., 254 žen.), Dravce 194 (104 moš., 90 žen.). Naših državljanov je med temi 1761, 14 pa tujih; izvemši 4 pravoslavne so vsi rimokatoliki. Po narodnosti ozir. maternem jeziku pa je slika naslednja: Slovencev je 1711, Srbohrvatov 4, Nemcev 56 in drugih (Slovancev) 4. — Razveseljivo je tudi dejstvo, da je v celi občini le 93 nepismenih, torej jedva dobrih 5%.

Napram zadnjem ljudskemu štetju se je število prebivalstva dvignilo za 185 ljudi, torej za 11.5%.

Živine pa se je v celi občini naštelo: konjev 93, govedu 703 (od tega ca 1/3 krav), svinj 698, ovac 540, koz 120, perutnine 1803, čebel panjev 380. Od tega števila odpade največ na Št. Janž.

Zemlja se porazdeli na razne vrste nasadov v odstotkih povprečno takole: njiv je ca 14—20%, vrtov 1%, travnikov in sadovnjakov 8%, pašnikov 16—28%, gozdov 50—60%, neobdelane rodovitne zemlje 2—4%, nerodovite zemlje pa 2—4%. Hmelj so opustili že skoro vsi.

Hiš je v celi občini Vuzenici 285, od teh je obljudenih 243, ostale so ali podrtije ali pa se uporabljajo za shrambe ali slično. Poljedelskih gospodarstev je 225, vseh družin pa 329.

Cenzurni sosvet Narodne banke v Mariboru.

Ravnokar je bil z novimi imenovanji izpopolnjen cenzurni sosvet pri podružnici Narodne banke v Mariboru. Člani sosveta so sedaj gg.: V. Berdajs, veletrgovec na Trgu svobode; I. Krejčič, ravnatelj tovarne v Rušah; inž. I. Lenarčič, industrijalec v Josipdolu na Poh.; Mat. Obran, lesni trgovec, Maribor, Tattenbachova ulica; Mih. Oset, veletrgovec, Maribor, Glavni trg; J. Pivljaković, car. posrednik, Maribor, Aleksandrova cesta; M. Šepec, trgovec, Maribor, Glavni trg in Jos. Šerec, trgovec in kavarnar, Maribor, Aleksandrova cesta.

Razpisane železniške gradnje.

Minister za promet je razpisal gradnjo železnice Sevnica—Št. Janž na Dolenjskem (normalnotirna, 12 kilometrov), Varaždin—Koprivnica (42 km) in Priboj—Priepolje (28 km).

Düsseldorfski vampir

je bil včeraj spoznan krivim umora v 9 slučajih, poslilstva v 2 slučajih in poskušene umora v 7 slučajih. Obsojen je bil Peter Kürten devetkrat na smrt radi umorov, radi ostalih zločinov pa na 15 let ječe.

Smrtna kosa.

V bolnici je umrla sinoči 32letna gospodinja Frančiška Rajh.

V trgu Marenbergu.

ki je imel še pri ljudskem štetju l. 1921 37.8% Nemcev, jih izkazuje pri sedanjem štetju samo še 22%. Število prebivalstva je padlo od 998 na 947, od katerih je 784 Jugoslovancev, 152 Nemcev, 1 Madžar, 10 raznih. Med Nemci in drugimi Neslovani je 79 tujih državljanov. Kljub ogromni premoči slovanskega elementa pa ima trg še vedno nemškega župana.

Klub »Meja«

je na svoji sinočnji seji sklenil, da bo priredil tekom prihodnjih treh mesecev sledeče večje izlete: dne 10. maja v Remšnik in k Sv. Pankraciju, dne 24. maja k Sv. Duhu na Kobanskem, junija v Kaplo in julija v Pernice nad Muto. Izleti k Sv. Duhu, v Kaplo in Pernice bodo združeni s predavanji, ki jih bo priredila mariborska ZKD, v Kapli bo pa obenem tudi otvoritev nove Obmejne ljudske knjižnice ZKD. Dnevi izletov v Kaplo in Pernice bodo še sporazumno določeni in objavljeni. Opozarjamo na te izlete že danes vse planince, ki jim je na srcu naša meja!

Sedem aretacij

je bilo izvršenih od včeraj popoldne do davi. Aretirani so bili med drugimi Jožefa L. radi prevare, Jožef Š. radi goljufije, Ivan A. radi huškanja rekrutov.

KINO

Grajski:

Od torka dalje! Premijera v Jugoslaviji! 100% nemški zvočni velofilm?

TRGOVCI Z DEKLETI NA DELU!

(Bela suznja)

Maria Solweg, Oskar Homolka.

Union:

Od danes dalje 100% silaj. veselotgra

VESELA DUNAJSKA DEKLETA

Willy Forst, Lee Parry.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO:

»Divji lovec« v Studencih.

Sobotna predstava »Divjega lovca« v Sokolskem domu v Studencih je pokazala, da publika direktno hrepeni po igrah. Gosp. Blažič je igro režiral in zasluži popolno priznanje za trud. Majdo, hčerko županovo, je podala gđč. Sanečnova jako dobro. Rihart gosp. Cilenšek je podal v igri kakor tudi v maski pravi tip skopuha. Vrhunec njegove igre je bil v tretjem dejanju, ko zblazni. Janeza, divjega lovca, je igral kot gost gosp. Pečar iz Ruš; bil je brezdvomno najboljši ter je potegnil vse igralce za sabo. Pravi tip vaškega reveža Tončka je podal gosp. Škilan, ki je s svojo sijajno kreacijo vzbudil salve smeha. Vloga Gašperja je odigral g. Molan imenitno, jako dober je bil njegov nastop v 2. dejanju med pretepom. Ostale vloge so bile podane v celoti jako dobro. Igra je potekla brezhibno in scenarija in lučni refleksi so bili dobri. Občinstvo je po vsakem dejanju obsipavalo igralce z burnim aplavzom, ter jih poklicalo pred zastor. Pred predstavo je gosp. Hren izpregovoril nekaj besed o pisatelju Finžgarju.

Zopet nezgoda otroka.

V Jablancih je v odsotnosti staršev prišel 3letni posestnikov sinček Antop Krepek z levo roko v slamoreznicu. Dečka so radi prehudih poškodb morali prepeljati v splošno bolnico.

Sobno streljanje lovcev

bo drevi ob 20. uri v kegljišču gostilne »Plizenski dvor« v Tattenbachovi ulici. — Sklepno nagradno streljanje se bo vršilo 21. maja. Vsi oni strelci, ki se nameravajo udeležiti strelskega tekmovanja, naj prisostvujejo zadnjim strelskim večerom v čim večjem številu.

Četrtek, petek, sobota

kabaretni večeri

Velika kavarna

Moška podružnica Ciril-Methodove družbe v Mariboru

ima svoj letošnji občni zbor prihodnj. pondeljek, dne 27. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma. Vabljeni so vsi, ki žele podpirati delovanje naše šolske družbe.

»Radikalna kura« na Pobrežju

se na splošno željo občinstva ponovi v nedeljo 26. t. m. ob 7. zvečer v dvorani Rojko. Vstopnice so v predprodaji pri br. Renčlju.

Oficirski dom

mariborske garnizije priredi dne 2. maja v dvorani Narodnega doma tovariški večer. Začetek ob 20.30, obleka poljubna. Kdor želi posetiti prireditelje in jih dobiti vabila, naj se pismeno obrne na Upravo Oficirskega doma (45. pp. vojašnica kralja Aleksandra) najkasneje do 26. aprila.

Za Zagrebški Zbor

od 25. aprila do 4. maja se dobe izkaznice in znižane vozne karte v biljetarni »Putnik« v Mariboru.